

अमौत् (von 1. अम) adv. aus der Umgebung, Nähe: आ यात मरुतो दिव आत्तरित्तादमाडुत । माव स्यात् परावर्तः ॥ RV. 5, 53, 8.

अमातापुत्र (3. अ + माता [von मातर] - पुत्र) am Anfange eines comp. gaṇa काष्ठादि.

अमौत्य (von अमा) P. 4, 2, 104, Sch. m. 1) Hausgenosse, Eigener, Angehöriger: स नो वेदौ अमात्यमग्नी रक्षतु विधत्तः । उतास्मान्पावर्क्षसः Agni bewahre uns Habe, Angehörige (collectiv) und schütze uns selbst RV. 7, 15, 3. ये मे निष्ठो यमात्यौ निचखान् VS. 3, 23. अन्वञ्चो अमात्याः (die Angehörigen des Verstorbenen) Âçv. GRH. 4, 2, 6. KÂTJ. ÇR. 24, 3, 7. — 2) (ein Gefährte des Königs) Minister AK. 2, 8, 1, 4. 3, 4, 5, 30. TRIK. 2, 8, 24. H. 714. 719. M. 7, 60, 65. 141. 157. 9, 234. 294. SÂV. 7, 3. N. 8, 21. 26, 30. R. 1, 7, 2. 16. Viçv. 3, 6. HIT. II, 87. 96. 99. 122. 127. 105, 5. III, 143. Çâk. 80, 23. 90, 20. 93, 20. RAGH. 3, 28. BHATT. 3, 28.

अमात्र (3. अ + मात्र) adj. maasslos BRH. ÂR. Up. 3, 8, 8. Davon °त्रम् adv.: अमात्रं त्वा धिषणा तिविषे मही RV. 4, 102, 7.

अमानन (3. अ + मा°) n. Geringachtung, Verachtung ÇABDAR. im ÇKDR.

अमानस्य (von 3. अ + मानस) n. Pein AK. 1, 2, 2, 3, v. l. für आमनस्य, आमनस्य.

अमानुष (3. अ + मा°) adj. oder subst. f. ई. 1) (einem andern als dem menschlichen Gebiete angehörig) nicht menschlich, Nichtmensch: सत्त्वा यदासु ऋक्षीषत्कममानुषीषु मानुषो निषेवै RV. 10, 93, 8. यत्नाहममानुषं सत्ते मानुषो अभिमृशामि ÇAT. Br. 4, 2, 2, 15. अमानुषमिव वै मा विमसिष्य-ति als ob ich kein Mensch wäre, wollen sie mich schlachten AIR. Br. 7, 16. M. 9, 284. 11, 173. R. 2, 102, 4. 3, 4, 11. 69, 13. Çâk. 118. KATHÂS. 10, 125. Suçr. 2, 531, 12. — 2) (dem Wesen eines Menschen widersprechend) unmenschlich, Unmensch: श्रेयस्वीदृष्टो अस्य वञ्चो अमानुषं यन्मानुषो नि-जूर्वात् RV. 2, 11, 10. (दस्युः) अमृतुरन्यत्रतो अमानुषः 10, 22, 8.

अमामसी und अमामासी = अमावसी RAMÂN. zu AK. im ÇKDR. — Eine schlechte Variante, bei der man wahrscheinlich an मास् (vgl. चन्द्र-मास् oder मास् Mond gedacht hat.

अमार्यै (von 3. अ + मार्या) adj. nicht schlau, rathlos: सौख्यमिरत्यष्टाद-न्यान्मायान्मायवत्तरः ÇAT. Br. 13, 5, 2, 2.

अमावसी = अमावस्या TRIK. 1, 1, 107. H. 151. ÇABDAR. im ÇKDR.

अमावसु (अमा + वसु) m. N. pr. ein Nachkomme des Purûravas, HARIV. 938 (ein Vasu). 1372. 1413. VP. 398. 399. अमावसु HARIV. 1413.

अमावस्या (von वस्, वसति mit अमा) f. (nämlich रात्रि) die Nacht des Zusammenwohnens des Mondes und der Sonne, Neumondsnacht P. 3, 1, 122. Vop. 26, 11. AK. 1, 1, 3, 8.

अमावासी = अमावस्या H. 151. ÇABDAR. im ÇKDR. अमावास्याम् — सं-प्रतस्युः MBH. 1, 4644. निर्याहमावास्याम् R. 6, 72, 66.

1. अमावास्यै (von वस्, वसति mit अमा) 1) n. das sich-Einnisten (?): य घोगरे मृगयन्ते प्रतिक्रिषे अमावास्यै । कृव्यादौ अम्यान्दिप्सतः सर्व्यस्ता-त्सर्क्षसा महे ॥ AV. 4, 36, 3. — 2) f. °स्या (mit oder ohne रात्रि) Neu-mondsnacht P. 3, 1, 122. Vop. 26, 11. AK. 1, 1, 3, 8. H. 150. ये अमावास्यां रात्रिमुदस्युर्वाजमित्राणि: AV. 1, 16, 1. अहमेवास्यमावास्यां मामा वसति सुकृते मयीमे । मयि देवा उभेयं साध्याश्चन्द्रज्येष्ठाः समगच्छन् सर्वे ॥ 7, 80, 2. अमावास्या च पौर्णमासी च 15, 2, 2. 16, 3. 17, 9. ÇAT. Br. 1, 6, 2, 35. 4, 5, 9, 32. 2, 4, 4, 6. u. s. w. 14, 4, 3, 22. = BRH. ÂR. Up. 1, 5, 14. AIR. Br.

7, 11. KÂND. Up. 5, 2, 4. Âçv. ÇR. 12, 6. KÂTJ. ÇR. 3, 3, 25. u. s. w. NIR. 11, 31. P. 4, 3, 30. M. 4, 113. 114. 128. Jâgñ. 1, 217. PAÑKÂT. 169, 8. Vgl. अ-मावस्या, कुहू, सिनीवाली und अमावास्य.

2. अमावास्यै (von अमावास्या) adj. in einer Neumondsnacht geboren P. 4, 3, 1. — Vgl. अमावास्य.

अमावास्यक (wie eben) adj. dass. P. 4, 3, 30.

अमित (3. अ + मित) adj. 1) ungemessen, unermesslich: सहैभिर्विभं परि चक्रमू रज्ञः पूर्वा धामान्यमिता मिमानाः RV. 10, 56, 5. ये अम्रयेताम-मिता योजनानि AV. 4, 26, 1. वरंगेति RV. 6, 62, 3. अमिता मक्षिवा (मरुतः) 5, 58, 2. महैभिः 7, 3, 7. वसूनि 84, 4. वीर्या 8, 24, 21. 1, 119, 3. AV. 10, 7, 39. °प्रभ Viçv. 11, 19. °तेजस् R. 1, 3, 1. — 2) ohne bestimmtes Maass: क-न्दः ÇAT. Br. 4, 4, 3, 7. आकृतयः 13, 1, 3, 2. अमिताः कर्षवन्धास्तु विज्ञेयाः Suçr. 1, 58, 11. मितं ददाति हि पिता मितं धाता मितं सुतः । अमितस्य हि दातारं भर्तारं का न पूजयेत् ॥ R. 4, 20, 4. = PAÑKÂT. III, 156. u. s. w. vgl. MÊL. asiat. I, 302. — अमितम् adv. zu 1: वृत्त इन्दो अमितम् RV. 4, 16, 5.

अमितक्रतु (अ + क्रतु) adj. unermessliche Willenskraft besitzend, von Indra RV. 1, 102, 6.

अमितगति (अ + गति) m. N. pr. eines Gaina-Autors COLEBR. Misc. Ess. II, 53. 462. 463.

अमितधन (अ + धन) m. N. pr. ein Sohn Dharmadhvaḡa's VP. 643.

अमितवीर्य (अ + वीर्य) adj. mit ungemessenen Kräften begabt: त्रिङ्गु AV. 19, 34, 8.

अमिताक्षर (अ + अक्षर) adj. aus keiner bestimmten Anzahl von Silben bestehend, ungebunden: ग्रन्थ NIR. 1, 9.

अमिताभ (von अ + अभा) von unermesslichem Glanze: 1) eine Klasse von Göttern VP. 262. 267. — 2) N. eines Dhjānibuddha BURN. Intr. 100. u. s. w. Lot. de la b. l. 113. 231. WEBER, Lit. 260. 266, N. 1.

अमितायुस् (अ + आयुस्) m. = अमिताभ 2. BURN. Intr. 102.

अमितोदन m. N. pr. eines Königs BURN. Intr. 157, N. Die Pāli-Form von अमृतोदन.

अमितैजस् (अ + ऐजस्) adj. unermessliche Thatkraft besitzend, Indra RV. 1, 11, 4. Brahman's पर्यङ्क KAUSH. Up. in Ind. St. 1, 397. 401. मनुः M. 1, 4. मरुर्पोन् 36. die 6 Principien (अहंकार u. s. w.) 16.

अमित्र m. Feind (in Gesinnung oder That) AK. 2, 8, 4, 11. H. 729. ए-ना मन्दानो ऋक्षि प्ररु शत्रुं जामिनामि मघवन्मित्रान् RV. 6, 44, 17. घन्व-त्राणि वि पुरो दर्दरीति जयं कत्रूमित्रान्पूत्सु सार्हन् 73, 2. अमित्रस्य व्य-थया मृत्युमिन्द्र 23, 2. 1, 133, 1. 3, 30, 16. 4, 4, 4. 10, 103, 4. 152, 3. u. s. w. AV. 2, 28, 3. 3, 1, 5. 4, 22, 1. 5, 20, 5. सर्वस्य वा अहं मित्रमस्मि न मित्रं स-न्मित्रो भविष्यामि 4, 1, 4, 8. 5, 4, 4, 15. M. 2, 239. 7, 83. 207. 12, 79. N. 12, 94. R. 1, 6, 3. f. अमित्रा Feindin: ममामित्रे (voc.) DAÇ. 2, 71. R. 2, 74, 7. — Zusammeng. aus 3. अ + मित्र also eig. Nichtfreund; nach P. 6, 2, 116: der keinen Freund hat, nach Up. 4, 175. als Oxytonon von 2. अन्.

अमित्रखाद (अ + खाद) adj. Feinde verschlingend, Indra RV. 10, 132, 1. — Vgl. वृत्रखाद.

अमित्रघात (अ + घात) 1) adj. ved. Feinde tödtend P. 3, 2, 88, Sch. — 2) m. N. pr. ein Beinamen von Vindusāra, dem Sohne Kandra-gupta's, Ἀμτροχάρης, Z. f. d. K. d. M. I, 109. LIA. II, 213. 1128. WEBER, Lit. 224, N.

